

HANDLINGSPLAN FÖR INTEGRATIONSARBETET 2015-2018

INNEHÅLL

INLEDNING.....	3
IMPLEMENTERING	3
ANSVARSFÖRDELNING.....	3
DISPOSITION	4
DEFINITIONER	4
INSATSER 2015-2018	5
1 ATTITYD	5
2 ARBETE	6
3 UTBILDNING OCH SPRÅK.....	7
4 BOENDE.....	9
5 SOCIALT DELTAGANDE/INFLYTANDE	10
6 MÖTESPLATSER.....	11
FÖRTYDLIGANDE AV INSATSER.....	13
1 ATTITYD	13
2 ARBETE	14
3 UTBILDNING OCH SPRÅK.....	16
4 BOENDE.....	18
5 SOCIALT DELTAGANDE/INFLYTANDE	19
6 MÖTESPLATSER.....	21

INLEDNING

Gislaveds kommuns Strategi för integration antogs av kommunfullmäktige den 23 oktober 2014. För att nå målen i strategin kompletteras den med en handlingsplan enligt beslutad projektplan. Insatserna i handlingsplanen utgår från strategins vision, övergripande mål och sex integrationsområden. De sex integrationsområdena är attityd, arbete, utbildning och språk, boende, social deltagande/inflytande och mötesplatser. Insatserna har tagits fram utifrån förslag dels från respektive nämnd och dels från medborgardialoger och workshops. Insatserna ska i möjligaste mån samverka med tidigare antagna strategier och mål. Ett framgångsrikt integrationsarbete kräver aktiva insatser av flera samhällsaktörer inom flera politiska områden. Utgångspunkten för alla insatser är att de utgår från individuella behov och förutsättningar. Strategin och handlingsplanen är avgränsad att omfatta frågor utifrån ”*etnisk och kulturell bakgrund*”. Insatserna i handlingsplanen kan både rikta sig till alla invånare utifrån en bred utgångspunkt och mot en viss målgrupp.

IMPLEMENTERING

Alla förvaltningschefer får ett betydande ansvar för att integrationsarbetet effektivt implementeras utifrån handlingsplanen i respektive verksamhet. I strategin framgår att en representant från varje förvaltning ska utses som ansvarig för integrationsarbetet i respektive verksamhet. Denna person ska även ingå i en arbetsgrupp som träffas minst en gång per år. Förvaltningscheferna ansvarar för att utse en tjänst i respektives förvaltning och uppdraget ska med fördel skrivas in i tjänstens arbetsbeskrivning. Varje förvaltning kan själva bestämma vilket nivå av ansvar den utsedda tjänstemannen ska ha i form av integrationsarbete. Det bör i möjligaste mån finnas en samsyn hos förvaltningscheferna på arbetsgruppens roll men nivån på representanternas uppdrag kan skilja sig. Representantens roll bör vara samordnande inom förvaltningen men arbetet med själva insatserna behöver inte ligga på den tjänstemannen. För att integrationsarbetet ska bli en del av den ordinarie verksamheter är det till fördel om implementeringen sker tillsammans med berörda personer i verksamheterna. Förvaltningscheferna får i uppdrag att tidsbestämma och precisera de utpekade insatserna i handlingsplanen, samt ansvara för att insatserna anpassas inom ramen för budget 2015-2018. De insatser som inte ryms inom budget för perioden 2015-2018 ska noteras som kommande åtgärd i handlingsplansperiod från år 2019. Implementeringsarbetet ska vara klart till delårsboks slutet 2015. Syftet är att nå måluppfyllelse enligt strategin. Efter att implementeringsprocessen är avslutad faller det fortsatta ansvaret på den utsedda arbetsgruppen.

ANSVARSFÖRDELNING

För att säkerställa att insatserna i handlingsplanen genomförs, utvärderas och följs upp ska ansvarsfördelningen mellan och inom varje nämnd vara tydlig. Integrationsarbetet sker i många fall genom samverkan med flera förvaltningar, andra myndigheter, privata aktörer eller föreningar. Därför är det viktigt att alla verksamheter ser sitt ansvar för att uppehålla en kontinuitet i arbetet. I de fall insatserna sker som projekt bör kommunens projektmodell användas. Varje nämnd ansvarar för att uppfylla sina insatser i handlingsplanen. Respektive förvaltnings/nämnds integrationsansvarige ansvarar för att rapportera utfallet av nämndens insatser och föra vidare informationen till arbetsgruppen för integration och därmed kommunstyrelsens ansvarige tjänsteman. Rapporteringen från nämnderna ska ske årligen för att redovisa vilka insatser som är genomförda, förlängda, införlivade i det ordinarie arbetet och/eller föreslå eventuella nya insatser. Det är dock kommunstyrelsen som ansvarar för att upprätthålla handlingsplanens aktualitet och har den samordnande rollen för arbetsgruppen och

HANDLINGSPLAN FÖR INTEGRATIONSARBETET 2015-2018

integrationsarbetet. Handlingsplanen ska årligen följas upp tillsammans med kommunens bokslut. Målsättningen är att insatserna i handlingsplan ska redovisas med hjälp av "Stratsys" (en webbaserad programvara för planering, dokumentation, uppföljning och rapportering). För att koppla målen i strategin till Stratsys behöver mätbara indikatorer tas fram.

DISPOSITION

Insatserna i handlingsplanen är uppdelade utifrån respektive integrationsområde. I första delen *Insatser 2015-2018* rubriceras alla insatser med en unik punktnummering. Punktnummeringen ska inte ses som en prioriteringsordning. För varje insats anges ansvarig(a) nämnd(er), huvudsakligen samverkande nämnder och/eller externa organisationer och tidsplan. Är det en insats som redan sker kontinuerligt i verksamheten benämns den som "ordinarie verksamhet", men om det är ett nytt projekt anges den uppskattade projekttiden. I nästa del *Förtydligande av insatser* beskrivs varje insats och eventuella förslag på hur insatsen kan utformas. Beskrivningen är riktlinjer för hur insatsen ska utformas men det är upp till varje nämnd att tolka i samråd med involverade aktörer hur insatsen ska genomföras. En insats är inte en isolerad åtgärd, utan ett flertal av insatserna går in i varandra och kan kopplas till flera av integrationsområdena.

DEFINITIONER

AMO - Arbetsmarkansorganisationen

ESF – Europeiska socialfonden

GNAB – Gislaved Näringsliv AB

INFRA - Integration genom att Nyttja Föreningslivets Resurser

LÖK – Lokal överenskommelse, om samverkan för effektivare introduktion och integration, är en avtalsbunden samverkan mellan Kommunen, Landstinget, Arbetsförmedling, Gislavedshus AB, GNAB och Migrationsverket

Nyanländ – person som har erhållit uppehållstillstånd och har rätt att delta i kommunala introduktionsprogram och har vistats i Sverige i mindre än två år.¹

Räddsam F – Räddningssamverkan i Jönköpings län

SAMIN – Samverkan och integration, en arbetsgrupp inom LOK-arbetet

SFI – Svenska för invandrare

---

¹ Begreppet invandrare - användningen i myndigheters verksamhet. Ds 2000:43. Stockholm, 2000.

INSATSER 2015-2018

I ATTITYD

MÅL

- Verka för att förbättra attityden kring integration och mångfald.
- Möjliggöra för en öppen dialog gällande olikheter och fördomar, samt motverka diskriminering.

<u>Punkt</u>	<u>Insats</u>	<u>Ansvar</u>	<u>Samverkan</u>	<u>Tidsplan</u>	<u>Uppföljning</u>
1.1	Verka för större kunskap kring integration och mångfald inom den kommunala verksamheten	Alla nämnder		2015-	Integrationsgruppen
1.2	Verka för större kunskap kring integration och mångfald hos allmänheten	Kommunstyrelsen	Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden	2015-	
1.3	Genomföra aktiviteter inom projekt "Det handlar om kärlek"	Socialnämnden Barn- och utbildningsnämnden	Kommunstyrelsen, Rädda Barnen, Polisen	2015-	
1.4	Ge information om migration och flyktingmottagning i kommunens egna verksamheter till intern verksamhet och allmänhet	Socialnämnden Barn- och utbildningsnämnden	Alla nämnder	2015-	
1.5	Verka för ökad förståelse för olika kulturer genom lokal konst	Kulturnämnden		2015-	
1.6	Stödja lokala insatser och initiativ från medborgare	Kommunstyrelsen	Alla nämnder	2015-	
1.7	Verka för större mångfald och ökat deltagande inom	Fritidsnämnden	Barn- och	Ordinarie	

HANDLINGSPLAN FÖR INTEGRATIONSARBETET 2015-2018

	föreningslivet	Kulturnämnden	utbildningsnämnden	verks.	
1.8	Uppmärksamma minoritetsgrupper genom arrangemang	Kulturnämnden		Ordinarie verks.	
1.9	Utveckla skolans integrationsarbete med utgångspunkt i planen mot diskriminering och kränkande behandling	Barn- och utbildningsnämnden		Ordinarie verks.	

2 ARBETE

MÅL

- Ta tillvara på varje invånarens kompetens och bakgrund.
- Medverka till att underlätta förutsättningar för inträde på arbetsmarknaden, så att alla får likvärdiga möjligheter till arbete.

<u>Punkt</u>	<u>Insats</u>	<u>Ansvar</u>	<u>Samverkan</u>	<u>Tidsplan</u>	<u>Uppföljning</u>
2.1	Utreda om service till nyföretagare kan utvecklas	Kommunstyrelsen	Arbetsförmedlingen, GNAB, näringslivet	2015-	
2.2	Bevaka att utrikes födda får ta del av arbetsmarknadsprojekt och arbetsrelaterad tilläggsutbildning	Kommunstyrelsen	Arbetsförmedlingen, Socialnämnden	2015-	
2.3	Bidra med praktikplatser till vuxna och ungdomar	Alla nämnder		2015-	
2.4	Använda och sprida erfarenheterna från ESF-projektet INFRA	Fritidsnämnden	Socialnämnden, Kommunstyrelsen	2015-	
2.5	Arbeta för en mångkulturell arbetsplats	Alla nämnder		2015-	
2.6	Utveckla samarbetet mellan Vuxenutbildningen och AMO inom ramen för LÖK-arbetet	Barn- och utbildningsnämnden Socialnämnden	Alla nämnder	2015-	
2.7	Öka samverkan med näringslivet för att säkerställa	Kommunstyrelsen	Barn- och	2015-	

HANDLINGSPLAN FÖR INTEGRATIONSARBETET 2015-2018

	framtida arbetskraft med rätt kompetens		utbildningsnämnden, GNAB, Näringslivet		
2.8	Vägleda elever och studenter utifrån deras möjligheter och målsättningar	Barn- och utbildningsnämnden		Ordinarie verks.	
2.9	Informera om yrkeskursernas betydelse för möjligheten till högre anställningsbarhet	Barn- och utbildningsnämnden		Ordinarie verks.	
2.10	Arbeta jobbinriktat med de individer som inte kommer ut i arbete efter etableringsprocessen	Socialnämnden	Arbetsförmedlingen LÖK-samverkan	Ordinarie verks.	

3 UTBILDNING OCH SPRÅK

MÅL

- Medverka till förbättrad kunskap i svenska språket och värdet av språkkunskaper.
- Bidra till ökad förutsättning för att främja och underlätta för utbildning.

Punkt	Insats	Ansvar	Samverkan	Tidsplan	Uppföljning
3.1	Initiera sagostunder på olika språk	Kulturnämnden		2015-	
3.2	Erbjuda språksamtal i samband med utställningar	Kulturnämnden		2015-	
3.3	Utveckla professionellt kulturutbud med integrationsfrågor som ett tema	Kulturnämnden		2015-	
3.4	Erbjuda brandutbildning för nyanlända	Räddningsnämnden		2015-	
3.5	Undersöka möjligheten till en förskoleverksamhet där barn från förskolor i olika områden möts.	Barn- och utbildningsnämnden		2015-	
3.6	Utveckla arbetet med föräldrarutbildningar	Barn- och utbildningsnämnden	Familjecentralen	2015-	

HANDLINGSPLAN FÖR INTEGRATIONSARBETET 2015-2018

3.7	Ta fram en plan i syfte att möjliggöra språkträning inom AMOs verksamheter	Socialnämnden	Barn- och utbildningsnämnden	Ordinarie verks.	
3.8	Tillhandahålla böcker, tidsskrifter, dagstidningar och andra medier på olika språk	Kulturnämnden	Socialnämnden	Ordinarie verks.	
3.9	Tillhandahålla lättlästa böcker på svenska	Kulturnämnden		Ordinarie verks.	
3.10	Vidareutveckla verksamheten kring språkcaféer och bokcirklar	Kulturnämnden	Uniqraft, Studieförbund	Ordinarie verks.	
3.11	Erbjuda språklek för små barn och deras föräldrar	Kulturnämnden		Ordinarie verks.	
3.12	Erbjuda arrangemang med tolk eller språkstödjare	Kulturnämnden		Ordinarie verks.	
3.13	Erbjuda utbildning till föreningar kring hem- och fritidssäkerhet	Räddningsnämnden		Ordinarie verks.	
3.14	Informera SFI-elever om räddningstjänstens verksamhet och 112	Räddningsnämnden		Ordinarie verks.	
3.15	Utvärdera de verksamheter och projekt som sker inom integrationsområdet	Barn och utbildningsnämnden Socialnämnden		Ordinarie verks.	
3.16	Utveckla mottagandet av nyanlända elever i skolan.	Barn- och utbildningsnämnden		Ordinarie verks.	
3.17	Utreda möjligheten att slå samman tre F-6 skolor i Gislaved tätort till två enheter	Barn- och utbildningsnämnden		Ordinarie verks.	
3.18	Erbjuda utbildningsgaranti för SFI-studier	Barn- och utbildningsnämnden		Ordinarie verks.	
3.19	Utveckla kombinationsmöjligheter för SFI-studier	Barn- och utbildningsnämnden	Socialnämnden	Ordinarie verks.	

4 BOENDE

MÅL

- Alla ska ha tillgång till ett skäligt boende på lika villkor.
- Bidra till ökad mångfald i orternas boendemiljöer.

<u>Punkt</u>	<u>Insats</u>	<u>Ansvar</u>	<u>Samverkan</u>	<u>Tidsplan</u>	<u>Uppföljning</u>
4.1	Uppdatera bostadsförsörjningsprogrammet med ett integrationsperspektiv	Kommunstyrelsen		2014-2015	
4.2	Öka tillgängligheten för ensamkommande barn till och från boendet i Smålandsstenar	Socialnämnden Kommunstyrelsen		2015-	
4.3	Verka för en tydligare marknadsföring av bostadsområden	Kommunstyrelsen	Alla nämnder	2015-	
4.4	Verka för att nyttja de lägenheter som finns till att öka boarean för de familjer som behöver större boenden	Kommunstyrelsen	Gislavedshus	Ordinarie verks.	
4.5	Kartlägga boendemiljön i de olika bostadsområdena	Kommunstyrelsen	Bygg- och miljönämnden Gislavedshus	Ordinarie verks.	
4.6	Erbjuda skäligt boende till nyanlända flyktingar och familjesammansättning till ensamkommande barn	Socialnämnden	Gislavedshus och andra bostadsbolag	Ordinarie verks.	
4.7	Verka för en strategisk bosättning av nyanlända flyktingar med placering i kommunens olika tätorter	Socialnämnden	Kommunstyrelsen Gislavedshus och andra bostadsbolag	Ordinarie verks.	
4.8	Förbättra gatubilden och tillgängligheten mellan bostadsområden och till centrum	Tekniska nämnden		Ordinarie verks.	

5 SOCIALT DELTAGANDE/INFLYTANDE

MÅL

- Bidra till ökad möjlighet för socialt deltagande och inflytande.
- Sprida information och kunskaper om demokratiska rättigheter och skyldigheter samt myndigheters verksamhet.

<u>Punkt</u>	<u>Insats</u>	<u>Ansvar</u>	<u>Samverkan</u>	<u>Tidsplan</u>	<u>Uppföljning</u>
5.1	Se över tillgängligheten av kommunal samhällsinformation	Alla nämnder		2015-	
5.2	Följa och ta del av erfarenheter från projektet ”Etnisk mångfald inom idrotten”	Fritidsnämnden	Socialnämnden Smålandsidrotten	2015-	
5.3	Följa konsthallens arbete utifrån ett integrationsperspektiv	Kulturnämnden	Kommunstyrelsen	2015-	
5.4	Verka för ökat samarbetet kring Familjecentralen	Fritidsnämnden Socialnämnden Barn och utbildningsnämnden		2015-	
5.5	Utreda behov av medborgarkontor	Kommunstyrelsen	Alla nämnder	2015-	
5.6	Erbjuda information till nyanlända om räddningstjänstens arbete vid bränder och olyckor	Räddningsnämnden		2015-	
5.7	Erbjuda skriftlig information på flera språk om brandsäkerhet m.m.	Räddningsnämnden		2015-	
5.8	Öka samverkan i alla skolformer med civilsamhället och föreningslivet	Barn- och utbildningsnämnden		2015-	
5.9	Införa kommunitroduktion för nyanlända i kommunen	Socialnämnden	Kommunstyrelsen	Förstudie 2015. Genomf. 2016	
5.10	Informera om allmänna val	Kommunstyrelsen	Politiska partier	2015-	

HANDLINGSPLAN FÖR INTEGRATIONSARBETET 2015-2018

5.11	Följa kommunens folkhälsoarbete och skapa förutsättningar för riktade insatser	Kommunstyrelsen		2015-	
5.12	Samverka med Landstinget för att få fler nyanlända att genomföra hälsosamtal	Socialnämnden Kommunstyrelsen	Landstinget	2015-	
5.13	Erbjuda visningar och information om biblioteken till förskolor och skolor	Kulturnämnden	Barn och utbildningsnämnden	Ordinarie verks.	
5.14	Erbjuda service till medborgarna utifrån bibliotekens verksamhet	Kulturnämnden		Ordinarie verks.	

6 MÖTESPLATSER

MÅL

- Medverka till att det finns öppna mötesplatser som uppmuntrar till initiativ och möjliggör aktiviteter.
- Bidra till ökade möjligheter för ett innehållsrikt vardagsliv även utanför skola och arbete.

Punkt	Insats	Ansvar	Samverkan	Tidsplan	Uppföljning
6.1	Inventera behovet av mötesplatser utifrån ett integrationsperspektiv	Kommunstyrelsen	Alla nämnder	2015	
6.2	Bilda nätverk där konstnärer från olika kulturer möts och kan samverka	Kulturnämnden		2015-	
6.3	Bygga en kretsloppspark vid Gröne mosse	Tekniska nämnden	Bygg- och miljönämnden	2017-2018	
6.4	Utveckla skolan som mötesplats och arena för informationsspridning och kulturmöten	Barn- och utbildningsnämnden		2015-	
6.5	Utveckla kommunens naturliga mötesplatser så som Familjecentralen, Mötesplats Gisle och Glashuset	Alla nämnder		2015-	

HANDLINGSPLAN FÖR INTEGRATIONSARBETET 2015-2018

6.6	Upplåta lokaler i skolor till andra förvaltningar och föreningar för aktiviteter som bidrar till integration	Fastighetsnämnden	Barn- och utbildningsnämnden	2015-	
6.7	Ta tillvara och stödja initiativ utifrån projekt Framtidscentrum	Kommunstyrelsen	Socialnämnden, Barn- och utbildningsnämnden Bildningsförbund	2015-	
6.8	Skapa mötesplatser genom att försköna, förnya och öka tillgängligheten i samhället och till naturen	Tekniska nämnden		Ordinarie verks.	

FÖRTYDLIGANDE AV INSATSER

I ATTITYD

1.1 Verka för större kunskap kring integration och mångfald inom den kommunala verksamheten

Genom att stärka kunskapen kring integration och mångfald kan attityder och fördomar förbättras. Varje nämnd ska se över sin interna verksamhet för att upptäcka eventuella bristande förhållningssätt och i så fall förbättra tänkesätt och rutiner. Insatser kan vara att anordna eller delta i utbildningar, föreläsningar, samtal eller skapa personliga möten med andra kulturer. Syftet är att säkerställa en bra attityd bland kommunanställda och ge alla invånare ett bra bemötande vid kontakt med Gislaveds kommun. Att utgå från modellen Öppna jämförelser kan vara ett sätt att mäta kunskap inom den offentliga verksamheten.

1.2 Verka för större kunskap kring integration och mångfald hos allmänheten

Genom att informera allmänheten om integration och mångfald kan kunskap och ökad förståelse förbättra attityder och minska barriärer. Insatser kan vara exempelvis öppna föreläsningar, dialoger och aktiviteter, men även riktade insatser mot exempelvis näringsliv, föreningsliv m.m. För att arbeta fram underlag till insatser och skapa sig en förståelse för kunskapsbehovet kan verksamheter inom socialförvaltningen och barn- och utbildningsförvaltningen (exempelvis AMO och SFI) vara till stöd. Syftet är att förbättra attityden och därmed hela kommunens utveckling. Insatserna bör utformas utifrån den dubbelriktade process som integration innebär.

1.3 Genomföra aktiviteter inom projekt "Det handlar om kärlek"

Det handlar om kärlek är ett samverkansprojekt mellan myndigheter och frivilligorganisationer med syfte att motverka hedersrelaterat våld och förtryck genom att informera barn och unga om deras rättigheter utifrån barnkonventionen. I Jönköping drevs projektet under läsåret 2011-2012 av Polismyndigheten i Jönköpings län tillsammans med Rädda Barnen. Tanken är att projektet ska initieras i Gislaveds kommun genom samverkan mellan Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden. Det planeras för aktiviteter utifrån projektet under 2015. Insatserna riktas till elever i årskurs 8,9 och 1 på gymnasiet. Aktiviteter kan vara föreläsningar och mässa med aktörer inom området.

1.4 Ge information om migration och flyktmottagning i kommunens egna verksamheter till intern verksamhet och allmänhet.

Syftet är att öka kompetensen bland medarbetarna i Gislaveds kommun och allmänheten om kommunens migration och flyktmottagning. Det finns idag ett behov från den egna verksamheten (ex. biblioteken) att få information till anställda om flyktmottagningen i kommunen. Det finns en efterfrågan att få bättre koll på vilka folkgrupper som kommer till kommunen och vad som förväntas hända framöver, för att på så sätt kunna anpassa verksamheten förväntat behov. Informationen bör även formas för att spridas till allmänheten och öka medborgarnas kunskap kring hur flyktmottagning går till i realiteten. Insatsen är kopplad till punkt 3.8.

1.5 Verka för ökad förståelse för olika kulturer genom lokal konst

Genom att uppmärksamma lokala konstnärer kan det öka intresset för konst från olika delar av

världen samt stärka fler att uttrycka sin konst. Ett första steg är att ta reda på vilka konstnärer som finns i kommunen för att kunna bjuda in dem till exempelvis evenemang. Genom att ge konstnärer möjlighet att visa upp sina konstverk, konsthantverk eller design kan detta öka förståelsen för olika kulturer i det svenska samhället.

1.6 Stödja lokala insatser och initiativ från medborgare

Kommunen ska stödja lokala initiativ från föreningar, företag och privatpersoner som är positiva för kommunen och dess invånare. Ett sätt att förbättra metoderna för att stödja och leda personer rätt, kan vara att bilda en samverkansgrupp med nyckelpersoner. Gruppen kan samankallas när ett initiativ, projekt eller liknande kommer in till kommunen från medborgarna. Syftet är att öka möjligheterna för initiativ från invånare att bli verklighet och på sätt ytterligare öka intresset för att skapa initiativ och ge kommunen en mer positiv utveckling.

1.7 Verka för större mångfald och ökat deltagande inom föreningslivet

Föreningsbegreppet kan vara okänt för många, därför ska kommunen sprida den information som behövs för att delta men även underlätta för föreningsbildande. Både kultur- och fritidsförvaltningen ger alla samma möjlighet att bilda en förening. Kommunen ska verka för att alla ska känna sig lika trygga och välkomna till alla föreningar i kommunen. Kommunen ska stödja och uppmuntra föreningar att skapa en större mångfald bland medlemmar och aktiva. Genom att underlätta för deltagande i föreningar kan det dels snabbare skapa en naturlig väg in i samhället och dels bidra till att berörda föreningen får ett tillskott av nya medlemmar. Riktade informationskampanjer mot exempelvis SFI kan vara en väg. En åtgärd för att öka mångfalden är att alla föreningar med kommunalt stöd ska, likt fritidsnämndens drog och mobbingpolicy, aktivt verka för en större mångfald genom att ha en åtgärdsplan mot diskriminering och kränkande attityder. Syftet med insatsen är att alla ska känna sig välkomna till de föreningar som finns i Gislaveds kommun.

1.8 Uppmärksamma minoritetsgrupper genom arrangemang

För att belysa de svårigheter som minoritetsgrupper ställs inför i Sverige planerar och genomför kulturnämnden arrangemang med exempelvis konstnärer.

1.9 Utveckla skolans integrationsarbete med utgångspunkt i planen mot diskriminering och kränkande behandling

Inom förskolor och skolor ska alla verksamheter årligen upprätta en plan mot diskriminering och kränkande behandling enligt lag. Den ska dokumentera det främjande, förbyggande och åtgärdande arbetet och är det systematiska kvalitetsarbetet inom området. Med utgångspunkt i denna plan bör insatser formos för att utveckla integrationsarbetet i alla verksamheter.

2 ARBETE

2.1 Utredda om service till nyföretagare kan utvecklas

Idag ges stöd till nyföretagande från olika håll men det finns ett behov av extra insatser för att ge lotshjälp till de som är intresserade av att starta företag. Genom att exempelvis bjuda in till informationsmöten och informera om möjligheter till aktivt stöd (coaching). Underlätta och korta vägen till eget företagande för de som saknar utbildningsbakgrund. Informera om socialt företagande. Hjälpa till att knyta "rätt" kontakter som exempelvis ALMI eller andra nyckelorganisation och personer.

2.2 Bevaka att utrikes födda får ta del av arbetsmarknadsprojekt och arbetsrelaterad tilläggsutbildning

Det bör säkerställas att utrikes födda får ta del av kommunens olika arbetsmarknadsprojekt och därmed får stöd utifrån behov. För att öka anställningsbarheten bör möjligheterna för tilläggsutbildning förenklas, som exempelvis bokföring, grundläggande företagsekonomi, IT-kunskaper m.m. Man kan se över om det finns möjligheter att förlägga delar av utbildningen på AMO och dess praktiska verksamheter. Syftet är att ge möjligheter till extra kunskaper för att erhålla kompetens som ger mervärde för en arbetsgivare utöver personens ursprungliga kompetens. Samverkan med Arbetsförmedlingen, AMO och SAMIN-gruppen kan utvecklas från kommunstyrelsen.

2.3 Bidra med praktikplatser till vuxna och ungdomar

Alla nämnder ska årligen se över möjligheterna att bidra med praktikplatser för både vuxna och ungdomar. Ett nytänkande skulle kunna vara att utred möjligheterna för en försöksverksamhet med att arbetslösa jobbskuggar anställda inom kommunen.

2.4 Använda och sprida erfarenheterna från ESF-projektet INFRA

Gislaveds kommun (fritidsförvaltningen och socialförvaltningen) har tillsammans med övriga GGVV-kommuner deltagit i integrationsprojektet INFRA. Projektets syfte var att öka deltagarnas arbetslivserfarenheter genom att via föreningar hitta praktikplatser och på så sätt ge möjlighet att förbättra sitt CV och knyta nya kontakter. Genom att använda kommunens erfarenheter från projektet kan arbetet utvecklas för att ge fler möjligheten att underlätta inträdet på arbetsmarknaden.

2.5 Arbeta för en mångkulturell arbetsplats

Kommunen ska föregå med gott exempel som arbetsgivare och spegla strukturen i samhället. Varje nämnd ska arbeta för en mer mångkulturell arbetsplats. Genom att dels ta reda på hur det ser ut inom nämnden och varje verksamhet. Räddningsnämnden arbetar idag aktivt med mångfald i rekryteringen och inom Räddsam F finns även en särskild arbetsgrupp för rekrytering av nyanställda. Andra förvaltningarna kan ta del av Räddningstjänstens arbete och dela erfarenheter. Syfte är att ge alla arbetssökande med rätt kompetens lika möjligheter till anställning.

2.6 Utveckla samarbetet mellan Vuxenutbildningen och AMO inom ramen för LÖK-arbetet

Fortsätta utveckla samarbetet mellan SFI, Vuxenutbildningen och AMO men även mot andra förvaltningar. Utveckla arbetsmetoder utifrån LÖK och Samin-gruppens arbetssätt för att skapa en kommungemensam plattform för integrationsfrågor. Syftet är att underlätta förutsättningarna för inträde på arbetsmarknaden.

2.7 Öka samverkan med näringslivet för att säkerställa framtida arbetskraft med rätt kompetens

Genom att öka samverkan mellan kommun, GNAB och näringslivet och hitta nya metoder kan arbetet med att säkerställa framtida arbetskraft med rätt kompetens utvecklas. Det finns exempel från andra kommuner där personer med önskad kompetens rekryterats från SFI. Insatsen innebär också att informera om vilka möjligheter till olika former av stöd som finns att erbjuda, samt att undersöka om det finns möjligheter för utbildning på en arbetsplats inom den privata näringen.

2.8 Vägleda elever och studenter utifrån deras möjligheter och målsättningar

Genom att lyfta studie- och yrkesvägledarens roll i vägledning av den enskildes möjligheter och mål

kan individer få ett bättre stöd. Syftet är att underlätta förutsättningarna för inträde på arbetsmarknaden.

2.9 Informera om yrkeskursernas betydelse för möjligheten till högre anställningsbarhet

Information ska ges till unga inför skolvalen samt till personer som behöver vidareutbilda sig eller är arbetslösa. Yrkeskurser kan underlätta förutsättningarna för inträde på arbetsmarknaden. Motsvarande projekt finns att ta del av inom området, exempelvis Ingjuta (Sävsjö).

2.10 Arbeta jobbinriktat med de individer som inte kommer ut i arbete efter etableringsprocessen

Fortsätta att arbeta jobbinriktat med de individer som inte kommer ut i arbete och självförsörjning efter etablering genom att använda befintliga verksamheter på AMO. Planer finns redan att ta fram en modell för program inom AMO:s verksamhet för målgruppen. Samverkan sker utifrån SAMIN-gruppen med Arbetsförmedlingen och de befintliga samverkansstrukturerna enligt den LÖK. Syftet är att ta tillvara varje individs kompetens och bakgrund samt underlätta för inträde på arbetsmarknaden och likvärdiga möjligheter till arbete.

3 UTBILDNING OCH SPRÅK

3.1 Initiera sagostunder på olika språk

På biblioteken erbjuds sagostunder på olika språk samtidigt. Efter sagostunden hålls en gemensam fika. Sagorna kunde läsas av personer från olika föreningar.

3.2 Erbjud språksamtal i samband med utställningar

Syftet är att öka självkänslan att tala det svenska språket inför andra människor (med tolk)

3.3 Utveckla professionellt kulturutbud med integrationsfrågor som ett tema

Följa upp och utveckla professionellt kulturutbud för skolan. Integrationsfrågor ska finnas med som självklart tema i urvalet.

3.4 Erbjud brandutbildning för nyanlända

Särskild brandutbildning för nyanlända för att skapa en förståelse om varför brandvarnare är viktigt i bostaden och öka brandsäkerheten. Samverkan med Socialnämnden för att nå målgruppen.

3.5 Undersöka möjligheten till en försöksverksamhet där barn från förskolor i olika områden möts.

Undersöka möjligheten till en försöksverksamhet där barn från förskolor i olika områden möts. Syftet är att utveckla och påskynda kunskaper i svenska språket.

3.6 Utveckla arbetet med föräldrautbildningar

Utveckla arbetet med föräldrautbildningar. Syftet är att förmedla normer och värderingar avseende föräldraskap.

3.7 Ta fram en plan i syfte att möjliggöra språkträning inom AMOs verksamheter

Genom att använda AMO:s befintliga verksamheter kan språkträning möjliggöras för individer med behov. En plan för arbetet bör tas fram. Syftet är ökad kunskap i svenska.

3.8 Tillhandahålla böcker, tidsskrifter, dagstidningar och andra medier på olika språk

Bibliotekens roll i att sprida kunskap och information är viktigt i integrationsarbetet. Idag tillhandahåller biblioteken böcker, tidsskrifter, dagstidningar och andra medier på olika språk i fysisk och digital form. Syftet är att göra information tillgängligt för fler på deras modersmål och öka

möjligheten att lära sig nya språk. Tillgången av information på fler språk kan varieras beroende på efterfrågan och behov i kommunen. Där bör samverka med AMO utvecklas för att exempelvis se vilka nationaliteter som vistas i kommunen eller är på väg hit och därmed vilka språkbehov som finns. Insatsen är kopplad till punkt 1.4.

3.9 Tillhandahålla lättlästa böcker på svenska

Genom att biblioteken tillhandahåller böcker på lättläst svenska kan fler ges möjlighet att förbättra språkkunskaperna utifrån sin nivå.

3.10 Vidareutveckla verksamheten kring språkcaféer och bokcirklar

Det finns efterfrågan för fler träffar och utökade öppettider på biblioteken. Tester kan göras med fler öppettider och mer marknadsföring för att nå fler deltagare. En idé är bokcirkel med lättlästa böcker. Samverka med föreningar och organisationer som bedriver eller är intresserade av språkcaféer kan utvecklas.

3.11 Språklek för små barn och deras föräldrar

Genom biblioteken erbjuda språklek där barn och föräldrar kan träffas. Syftet är att utveckla och påskynda kunskaper i svenska språket.

3.12 Erbjud arrangemang med tolk eller språkstödjare

Inom bibliotekens verksamhet erbjuda föredrag med tolk eller språkstödjare inom olika teman (ex tematisdag) och möjlighet till efterföljande diskussion. Språkstödjare kan sökas via SFI.

3.13 Erbjud utbildning till föreningar kring hem- och fritidssäkerhet

För hem- och fritidssäkerhet erbjuder räddningstjänsten en särskild utbildning till alla föreningar.

3.14 Informerar SFI-elever om räddningstjänstens verksamhet och 112

Räddningstjänsten informerar även om sin verksamhet och 112-numret för bland annat SFI-klasser.

3.15 Utvärdera de verksamheter och projekt som sker inom integrationsområdet

Inom Barn- och utbildningsförvaltningen ska projekt och verksamheter kontinuerligt utvärderas. Syftet är att sprida effektiva metoder.

3.16 Utveckla mottagandet av nyanlända elever i skolan.

Syftet är att utveckla och påskynda kunskaper i svenska språket. Genom att utbilda fler lärare i Svenska A.

3.17 Utredda möjligheten att slå samman tre F-6 skolor i Gislaved tätort till två enheter

Utredda möjligheten att slå samman tre F-6 skolor i Gislaveds tätort till två enheter med barn med olika bakgrund.

3.18 Erbjud utbildningsgaranti för SFI-studier

Erbjud utbildningsgaranti för SFI-studier så att utbildning i normalfallet erbjuds inom två veckor från ansökan. Syftet är att utveckla och påskynda kunskaper i svenska språket.

3.19 Utveckla kombinationsmöjligheter för SFI-studier

Kombinationsmöjligheter av SFI-studier och yrkeskurser är viktigt. Här behövs en inventering för att utreda möjliga behov och utvecklingsmöjligheter som att förlägga delar av utbildningen på AMO

och dess praktiska verksamheter. Syftet är att påskynda kunskaper i svenska språket och underlätta inträde på arbetsmarknaden.

4 BOENDE

4.1 Uppdatera bostadsförsörjningsprogrammet med ett integrationsperspektiv

I arbetet med bostadsförsörjningsprogrammet bör ett förtydligt integrationsperspektiv inkluderas. Det kan göras genom att exempelvis identifiera vilka behov som kan efterfrågas av kommunens nyinflyttade personer.

4.2 Öka tillgängligheten för ensamkommande barn till och från boendet i Smålandsstenar

Under medborgardialogarbetet framkom att tillgängligheten till och från boendet för ensamkommande barn kunde förbättras. Det fanns en önskan om att ha tillgång till cyklar för att lättare kunna ta sig till och från bussen. Kollektivtrafiken är ett område som lyfts som viktigt då många nyanlända inte har körkort utan är beroende av kollektivtrafiken. Här kan det komma bli möjlighet att söka bidrag från Länsstyrelsen för att förbättra kollektivtrafiken till flyktinganläggningar.

4.3 Verka för en tydligare marknadsföring av bostadsområden

Förbättra marknadsföringen av kommunens bostadsområden för att bryta fördomar och göra dem mer attraktiva. Eventuellt marknadsföra genom tidningar, hemsida, olika broschyrer, mm. Stöd redan pågående satsningar och arrangemang.

4.4 Verka för att nyttja de lägenheter som finns till att öka boarean för de familjer som behöver större boenden

Inom det kommunala bostadsbolaget verka för att bättre nyttja de lägenheter som finns. Om behov uppstår, inled diskussion med andra bostadsbolag/fastighetsägare.

4.5 Kartlägga boendemiljön i kommunens olika bostadsområden

Bakgrunden är att upptäcka och motverka eventuell social- och boendesegregation inom kommunen. Syftet är att ta reda på hur invånarna upplever sin boendemiljö genom att fråga boende i kommunens olika bostadsområden. Utifrån olika former av medborgardialoger som exempelvis trivselenkäter (anpassade till boendes språkkunskaper) eller dialogmöten, kan faktorer som boendestandard, utemiljöer, trivsel i Gislaved, tillgänglighet till service, aktiviteter, mötesplatser undersökas. Upplevelser kopplat till skola eller arbete kan också vara en del i kartläggningen för att skapa en så god helhetsbild som möjligt. Gislavedshus gör idag enkäter ca vart tredje år, dessa enkäter kan ev utvecklas och fungera som utgångspunkt vid utformning av kartläggningen.

4.6 Erbjuder skäligt boende till nyanlända flyktingar och familjesammansättning till ensamkommande barn

Utreda behovet av riktlinjer för att erbjuda boende till nyanlända flyktingar anpassade efter behov och familjesammansättning till ensamkommande barn samt följa socialnämndens riktlinjer för skäligt boende. Syftet är att uppnå målet tillgång till skäligt boende på lika villkor.

4.7 Verka för en strategisk bosättning av nyanlända flyktingar med placering i kommunens olika tätorter

Utveckla arbetet med att strategiskt bosätta nyanlända flyktingar. Syftet är att bidra till ökad mångfald i kommunens orter.

4.8 Förbättrar gatubilden och tillgängligheten mellan bostadsområden inom och runt centrum

Under 2013-2014 utför Tekniska förvaltningen utbyggnad av en viktig länk mellan centrum och

Trasten i Gislaved. Genom att förbättra gatubilden för de boende och skapa ett naturligt gång- och cykelstråk mellan centrum och Trasten-området har tillgängligheten förbättrats. Dessa erfarenheter kan tas till andra projekt och platser i kommunen som behöver lyftas och där det behövs en starkare länk mellan områden. Andra insatser som förbättrar tillgängligheten är utbyggnaden av cykelstråken samt bättre trafiksäkerhet som skapar möjlighet till trygg rörelse i samhället utan behov av bil. Insatsen kan kopplas till punkt 6.8.

5 SOCIALT DELTAGANDE/INFLYTANDE

5.1 Se över tillgängligheten av kommunal samhällsinformation

Informationen till invånarna om förvaltningarnas verksamheter behöver utvecklas och tillgängliggöras på exempelvis lätt svenska och olika språk. I form av olika insatser till dem som önskar mer kunskap om förvaltningars och olika myndigheters funktioner, men även lagar, rättigheter, miljö, hälsa, med mera. I ett första skede behöver det utredas vilka arenor som informationen bäst sprids på, vad som behöver förmedlas och hur informationen ska spridas osv. Det kan vara genom föreläsningar, informationsutskick, broschyrer, möten, sociala medier, genom föreningar eller andra forum. För att ytterligare öka tillgängligheten till samhällsinformation ska information som till exempel "1177", Information om Sverige, Skolverket, "11414", m.m. samlas på ett ställe. Syftet är att underlätta för alla invånare att ta del av och förstå kommunens verksamheter.

5.2 Följa och ta del av erfarenheter från projektet "Etnisk mångfald inom idrotten"

Ett av de vanligaste och bästa sätten att komma in i den sociala gemenskapen är att engagera sig i föreningslivet. Fritidsförvaltningen arbetar tillsammans med Smålandsidrotten med att ge invandrare möjligheter att komma in i föreningslivet. Ett "pilotprojekt" pågår i Smålandsstenar och en möjlighet skulle kunna vara att utvidga detta till hela kommunen. Målgruppen är flyktingar och i första hand ensamkommande barn som ska kunna delta på olika aktiviteter som arrangeras av idrottsföreningar. I modellen ingår också att skapa integrationsråd i kommunerna med deltagande från kommunen, föreningslivet och Smålandsidrotten. Projekttiden sträcker sig från oktober 2013 till mars 2015.

5.3 Följa konsthallens arbete utifrån ett integrationsperspektiv

Specifika insatser som bör följas upp är: Konstpedagogens arbete med att söka kontakt/delaktighet med ungdomar på fritidsgårdar i Gislaved och Smålandsstenar. Deras projekt som syftar till att söka kontakt med kulturföreningar.

5.4 Verka för ökat samarbetet kring Familjecentralen

En familjecentral bedriver hälsofrämjande, generell, tidigt förebyggande och stödjande verksamhet som vänder sig till blivande föräldrar, föräldrar och barn 0-6 år. Kännetecknande för verksamheten är att huvudmännen, kommunen och landstinget, samordnar sina resurser under samma tak för att möjliggöra tvärprofessionell samverkan. Familjecentralen innehåller mödra- och barnhälsovård, öppen förskola och socialtjänst genom individ- och familjeomsorg med inriktning mot förebyggande arbete. På familjecentralen samverkar olika yrkeskategorier, i huvudsak barnmorska, sjuksköterska, förskollärare, socionom och psykolog, kring barnfamiljen. Familjecentralen ska stödja och stärka föräldrar i sitt föräldraskap, tidigt identifiera familjer som behöver stöd samt verka för ett jämställt föräldraskap. I Gislaveds kommun finns i dagsläget en familjecentral, men ytterligare en planeras.

5.5 Utreda behov av medborgarkontor

Det kommer många personer till biblioteken för att få stöd i exempelvis konsumentfrågor, att tolka

dokument från myndigheter och olika former av datorhjälp. En form av utökad medborgarservice behöver utredas. Syftet är att se om ett nytt forum behövs utöver biblioteken för medborgare att få information och stöd.

5.6 Erbjud information till nyanlända om räddningstjänstens arbete vid bränder och olyckor

Information till nyanlända om räddningstjänsten för att öka förståelsen för räddningstjänstens arbete vid bränder och andra olyckor.

5.7 Erbjud skriftlig information på flera språk om brandsäkerhet m.m.

Riktad skriftlig information på flera språk om brand, utrymning och 112-numret i t ex flerbostadshus.

5.8 Öka samverkan i alla skolformer med civilsamhället och föreningslivet

Öka samverkan i alla skolformer med civilsamhället och föreningslivet. Syftet är att öka möjligheten till socialt deltagande och inflytande.

5.9 Införa kommunintroduktion för nyanlända i kommunen

Kommunintroduktion för nyanlända tillsammans med övriga nyinflyttade i kommunen. Ökade möjligheter till ett innehållsrikt vardagsliv samt information om sin egen boendemiljö. Förstudie under år 2015. Eventuellt genomförande under år 2016.

5.10 Informera om allmänna val.

Inom ramen för kommunens mötesplatser bjuda in partiföreträdare att dela ut partiinformation. Syftet är att sprida information och kunskaper om demokratiska rättigheter och skyldigheter. Insatsen genomförs vid val samt löpande inom flyktingmottagningen. Redovisas i Integrationsboks slutet och i Arbetsmarknads-boks slutet.

5.11 Följ kommunens folkhälsoarbete och skapa förutsättningar för riktade insatser

Gislaveds kommun har en antagen handlingsplan för folkhälsoarbetet. Handlingsplanen tar ansats för att arbeta brett i syfte att skapa god hälsa på lika villkor för hela befolkningen. Utifrån en samlad statistik över indikatorer samt pågående insatser inom folkhälsa i Gislaveds kommun och med utgångspunkt från den svenska folkhälsopolitiken har ett antal insatser tagits fram och kategoriserats i tre prioriterade arbetsområden. Syfte att stärka hälsoperspektivet hos utrikes födda och genom närmare samverkan skapa förutsättningar för riktade insatser. Insatserna bör utgå ifrån ett kartlagt behov.

5.12 Samverka med Landstinget för att få fler nyanlända att genomföra hälsosamtal

Landstinget erbjuder hälsosamtal för nyanlända. Många nyanlända har en försämrad hälsa och hälsosamtal är av värde, men det är få som antar erbjudandet. Kommunen kan samverka med Landstinget och andra aktörer för att få fler att genomföra hälsosamtalen.

5.13 Erbjud visningar och information om biblioteken till förskolor och skolor

Ta emot förskolor och skolor för visning och information om biblioteket. Behovet för förberedelseklasser kan vara extra prioriterat.

5.14 Erbjud service till medborgarna utifrån bibliotekens verksamhet

Biblioteket erbjuder idag konsumentvägledning till alla invånare. De erbjuder även datorhjälp, hjälp att tolka dokument från t.ex. myndigheter samt scanna, maila och faxa.

6 MÖTESPLATSER

6.1 Inventera behovet av mötesplatser utifrån ett integrationsperspektiv

Gislaveds kommun har under 2014 antagit ett konkretiserade målet att ”marknadsföra och utveckla befintliga mötesplatser”. För att ytterligare utveckla målet bör en insats fokusera på mötesplatser utifrån ett integrationsperspektiv. Hur används befintliga mötesplatser idag av allmänheten? Alla förvaltningar har på ett eller annat sätt en roll i att utveckla våra mötesplatser. En del i arbetet bör vara att ta reda på hur invånarna ser på vad som ”finns att göra” i kommunen och hur befintliga mötesplatser uppfattas. Vilka behov och önsknings finns för att utveckla exempelvis fritidsgårdar, musikarrangemang, allaktivitetshus, parker och allmänna ytor. Men inte minst spontana mötesplatser för idrott, konst, sång, dans, med mera. Syftet är att förbättra och skapa attraktiva mötesplatser.

6.2 Bilda nätverk där konstnärer från olika kulturer möts och kan samverka

Bilda nätverk där konstnärer från olika kulturer möts och kan samverka.

6.3 Bygga en kretsloppspark vid Gröne mosse

Syftet med en kretsloppspark är att utveckla dagens återvinningscentral och möjliggöra att det avfallet som kan återanvändas tas tillvara. Det kan sedan lagas och säljas i secondhand butiker. För att även ta tillvara på den sociala delen, då människor möts på återvinningscentraler, bör det finnas exempelvis ett café. Tankar är att ett socialt företag eller likande ska kunna driva delar av parkens verksamhet. Tekniska kontoret ansvarar för själva återvinningscentral och anslutning till kretsloppsparken. Mötesplats "Kretsloppspark vid Gröne mosse" är planerat att byggas under 2017.

6.4 Utveckla skolan som mötesplats och arena för informationsspridning och kulturmöten

Syftet är att medverka till mötesplatser som uppmuntrar till initiativ och möjliggör aktiviteter. Samt att bidra till ökade möjligheter för ett innehållsrikt vardagsliv även utanför skola och arbete.

6.5 Utveckla kommunens naturliga mötesplatser så som Familjecentralen, Mötesplats Gisle och Glashuset

Genom familjecentralen hitta kontakter mellan familjer med olika bakgrund. Där fokus är att skapa ett ökade möjligheter för ett innehållsrikt vardagsliv även utanför skola och arbete. Barn- och utbildningsnämndens verksamheter arbetar aktivt med att utveckla mötesplatserna inom familjecentralen, Mötesplats Gisle och Glashuset till de naturliga mötesplatser de har potential att vara. Syftet är att medverka till mötesplatser som uppmuntrar till initiativ och möjliggör aktiviteter. Samt att bidra till ökade möjligheter för ett innehållsrikt vardagsliv även utanför skola och arbete.

6.6 Upplåta lokaler i skolor till andra förvaltningar och föreningar för aktiviteter som bidrar till integration

Syftet är att medverka till mötesplatser som uppmuntrar till initiativ och möjliggör aktiviteter. Samt att bidra till ökade möjligheter för ett innehållsrikt vardagsliv även utanför skola och arbete.

6.7 Ta tillvara och stödja initiativ utifrån projekt Framtidscentrum

Nyttja resurser från bildningsförbund och föreningar m.fl. för att möta de behov som synliggjorts i projekt Framtidcentrum. Genom att tillvarata erfarenheter av projekt Framtidcentrum och utforma en handlingsplan eller liknande. Syftet är att stimulera till naturliga mötesplatser och på sikt underlätta möjligheter för socialt deltagande och inflytande i samhället för den enskilde.

6.8 Skapa mötesplatser genom att försköna, förnya och öka tillgängligheten i samhället och till naturen

Tekniska förvaltningen även i uppdrag att skapa mötesplatser för alla genom att försköna parkanläggningar, förnya lekplatser i samhället samt att öka tillgängligheten till naturen. Lägg resurser

HANDLINGSPLAN FÖR INTEGRATIONSARBETET 2015-2018

på att ”snygga upp” och förbättra underhållet av befintliga mötesplatser
Ex. bostadskvarter, allaktivitetshus, parker mm. Insatsen kan kopplas till punkt 4.8.

